

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
en de leden van de Gemeenteraad van Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Woerden, 14 november 2016

BU2016.682 HHS/VRL

Betreft: herpositionering Minkema College

Geacht College en geachte Raad van Woerden,

Enige tijd geleden heb ik de wethouder van Onderwijs in een tweetal gesprekken op de hoogte gebracht van ons voornemen om het Minkema College te herpositioneren. Inmiddels hebben de Medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht ingestemd met het voorgenomen besluit van het College van Bestuur, op grond waarvan het kan worden omgezet naar een besluit. Zoals afgesproken informeer ik u in deze brief graag over de strategische keuzes die het Minkema College heeft gemaakt voor de toekomst van zijn scholen.

Aanleiding

Het Minkema College bestaat uit twee locaties: Stein, aan de Steinhagenseweg, verzorgt de basis-/kaderopleidingen vmbo (b/k), vmbo-theoretische leerweg (of mavo) en mavo+; Mink, aan de Minkemalaan, verzorgt havo, atheneum en gymnasium.

In het strategisch beleidsplan voor de periode tot 2020 hebben we geconstateerd dat de komende vier jaar demografische en marktontwikkelingen binnen de regio om aandacht vragen. Bij ongewijzigd beleid ontstaan onderbezette afdelingen hetgeen een ongezonde bedrijfsvoering tot gevolg zal hebben, waardoor de kwaliteit van het onderwijs en de werkgelegenheid in gevaar komen. Ook zien wij een verandering in de onderwijsvraag van leerlingen/ouders, het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven. Met de herpositionering zorgen wij ervoor dat er een gezonde organisatie ontstaat met een onderwijsaanbod dat recht doet aan de vraag van de 'markt', ouders/leerlingen, vervolgonderwijs en bedrijfsleven. Daarmee zorgen we voor een goed toekomstperspectief voor het Minkema College en blijven wij voldoen aan onze maatschappelijke opdracht.

Punten van aandacht

Leerlingenaantal

Beide scholen van het Minkema College hebben een streekfunctie, hetgeen betekent dat wij ontwikkelingen in de regio niet kunnen negeren. Bij Stein komt 25% van de leerlingen uit Woerden en 75% uit de regio waarvan 52% uit de regio Utrecht (Leidsche Rijn; Vleuten/De Meern/Utrecht). Van de basis-/kaderopleiding komt 67% uit Utrecht. Bij Mink komt 54% van de leerlingen uit Woerden en 46% uit de regio.

Voor beide locaties geldt dat de landelijke krimp de komende jaren ook in Woerden en omstreken zal gaan intreden. Voor Woerden is een daling van de basisgeneratie voorzien van 18% over de periode 2016-2033. Dit betekent een significante afname van het aantal potentiële leerlingen uit Woerden.

Ongeveer hetzelfde beeld treedt op bij andere gemeenten binnen het voedingsgebied van het Minkema College. Uitzondering op dit beeld is Leidsche Rijn.

Gemiddeld aantal 12/13 jarigen per gemeente.

Totale voedingsgebied.

2016= 100%

			mutatie	
	2016	2021	2014-2020	2033
Bodegraven	460	384	83%	372
De Ronde Venen	538	458	85%	360
Montfoort	205	169	82%	142
Nieuwegein	700	596	85%	528
Nieuwkoop	351	294	84%	270
Oudewater	132	116	88%	98
Stichtse Vecht	778	738	95%	682
Utrecht	3341	3720	111%	4122
Woerden	696	657	94%	569
	7201	7132	99%	7143

tabel 1

Voedingsgebied zonder Utrecht.

2016 = 100%

			mutatie	
	2016	2020	2016-2020	2033
Bodegraven	460	384	85%	372
De Ronde Venen	538	458	76%	360
Montfoort	205	169	88%	142
Nieuwegein	700	596	81%	528
Nieuwkoop	351	294	86%	270
Oudewater	132	116	85%	98
Stichtse Vecht	778	738	95%	682
Utrecht				
Woerden	696	657	89%	569
	3860	3412	88%	3021

Bron: Planning Verband Groningen in opdracht gemeente Woerden.

tabel 2

Voor de regio Utrecht wordt juist een groei van het leerlingenaantal verwacht. De concurrentie voor het Minkema College neemt in deze regio echter sterk toe, aangezien er nieuwe scholen zijn en worden gevestigd: Mavo Tien, Tjalling Koopmans College (per 1 augustus begonnen onder de naam Belle van Zuylen in de stad Utrecht, maar opterend voor een locatie in Leidsche Rijn), een onlangs aangekondigde nieuwe brede school op het dak van de A2 en het Via Nova College vmbo basis/kader /gemengde leerweg/mavo in Leidsche Rijn, dat in april 2018 de deuren opent van een nieuw schoolgebouw vlak bij het station Vleuten Terwijde. Bij zo'n grote keuze aan scholen, maar vooral door een nieuwe vmbo-school binnen het voedingsgebied van het Minkema College dreigt bij ons

een grote verdunning van groepen over de verschillende opleidingen waardoor onbetaalbaarheid ontstaat. In dit verband wil ik op twee aspecten ingaan, het beleid van de gemeente Utrecht én de daling van de belangstelling voor basis-/kaderonderwijs.

In Utrecht wordt beleid gevolgd om alle leerlingen wonende binnen de gemeente Utrecht in Utrecht onderwijs te laten volgen. Aldus het gemeentelijke meerjarenonderwijshuisvestingsplan (pagina 34):

- *Het voortgezet onderwijs wordt beschouwd als een stedelijke voorziening; het bereik van de Utrechtse VO-scholen is Utrecht (bestaande stad en Leidsche Rijn) en omliggende gemeenten.*
- *De schoolbesturen in het Voortgezet Onderwijs zijn verantwoordelijk voor het aanbod van voldoende voorzieningen en een adequate spreiding hiervan over de stad. Dit ligt vast in het RPO.*
- *Ten aanzien van spreiding en diversiteit:*
 - o Zowel in bestaande stad als Leidsche Rijn worden alle onderwijssoorten aangeboden, behalve Praktijkonderwijs (niet in Leidsche Rijn)*
 - o Leidsche Rijn: zowel aan de west- als aan de oostzijde zijn schoollocaties.*

Voor de vmbo-locatie van het Minkema College heeft dit gevolgen, meer dan de helft van de leerlingen voor deze locatie komt uit Leidsche Rijn. De komst van het Via Nova College naar Vleuten, in een nieuw gebouw, met exact hetzelfde aanbod als het Minkema College heeft een grote impact op de levensvatbaarheid van ons vmbo.

Herkomst leerling MC naar gemeente

peil 01-10-2016.

	HV	VM
Bodegraven-Reeuwijk	3,7%	2,7%
De Ronde Venen	0,7%	1,6%
IJsselstein	0,1%	0,1%
Montfoort	13,9%	12,0%
Nieuwegein	0,1%	
Nieuwkoop	0,2%	0,1%
Oudewater	7,2%	4,5%
Stichtse Vecht (U)	1,7%	1,5%
Utrecht	18,0%	52,0%
Woerden	54,4%	25,3%
Gouda		0,1%
Krimpenervwaard		0,1%
	100,0%	100,0%

Absoluut uit Utrecht	300	489
Absoluut uit Woerden	907	238

tabel 3

Daarnaast speelt de landelijke trend van een verminderde belangstelling en advisering vanuit het basisonderwijs voor het onderwijs in basis- en kaderberoepsgerichte leerweg een grote rol. Landelijk krijgt gemiddeld 25% van de leerlingen een basis-/kaderadvies.

Landelijke terugloop basis- en kaderopleidingen

Uit tabel voortgezet onderwijs in hoofdstuk 5 referentieraming 2016.

Aantal leerlingen vmbo excl. theoretische leerweg, naar sector

schooljaar	2002/03	2016/17	2030/31
vmbo3			
techniek	17,7	8,3	6,2
zorg&welzijn	17,1	7,9	5,6
economie	19,3	7,5	5,6
vmbo4	51,9	40,2	30,1
techniek	15,9	7,7	5,5
zorg&welzijn	14,7	7,4	5,2
economie	16,0	6,7	4,8
	46,6	21,8	15,5

*1000

tabel 4

Naast de landelijke trend speelt voor het Minkema College nog een tweede bedreiging specifiek voor de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg. In het Utrechtse wordt een vmbo-school naar Vleuten gebracht, in een nieuw gebouw met eenzelfde aanbod aan profielen. Van onze BK-leerlingen komt 67% uit Vleuten/De Meern/ Leidsche Rijn!

Basis/Kader naar gemeente.

situatie 01102016

	Aantal	Percentage
Bodegraven-Reeuwijk	17	3,2%
De Ronde Venen	15	2,8%
Gouda	1	0,2%
Krimpenerwaard	1	0,2%
Montfoort	27	5,0%
Nieuwkoop	1	0,2%
Oudewater	10	1,9%
Stichtse Vecht	1	0,2%
Stichtse Vecht (U)	10	1,9%
Utrecht	361	67,1%
Woerden	94	17,5%
	538	100,0%

tabel 5

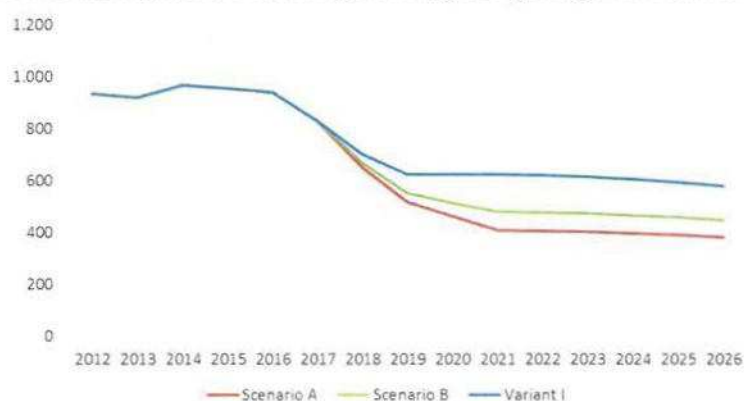
In het geschetste speelveld zal het Minkema College moeten zorgen voor een goed en onderscheidend aanbod (zie verder onder Vraag & Aanbod).

De havo/vwo-locatie is de afgelopen jaren gegroeid, het leerlingaantal van de vmbo-vestiging neemt sinds een aantal jaren af. Om de impact van de komst van het Via Nova College in Vleuten in te schatten, de effecten van de demografische ontwikkelingen - de krimp - én de verminderende belangstelling en (basisonderwijs)advisering voor onderwijs in basis- en kaderberoepsgerichte

opleidingen te prognosticeren, heeft het Minkema College onderzoeksbureau MooZ gevraagd de effecten ervan op onze scholen te onderzoeken. Naast de conclusie van eigen onderzoek hebben de resultaten van Mooz' onderzoek het Minkema College gesterkt in de opvatting dat maatregelen nodig zijn om in de toekomst breed en kwalitatief hoogwaardig onderwijs te kunnen blijven verzorgen.

Beide locaties hebben het afgelopen jaar te maken gehad met een sterke teruggang in het aantal nieuwe aanmeldingen. Het is belangrijk om nu stappen te nemen om de bedreigingen voor het Minkema College het hoofd te bieden. Op de middellange en lange termijn wordt gestreefd naar een stabiele leerlingenpopulatie.

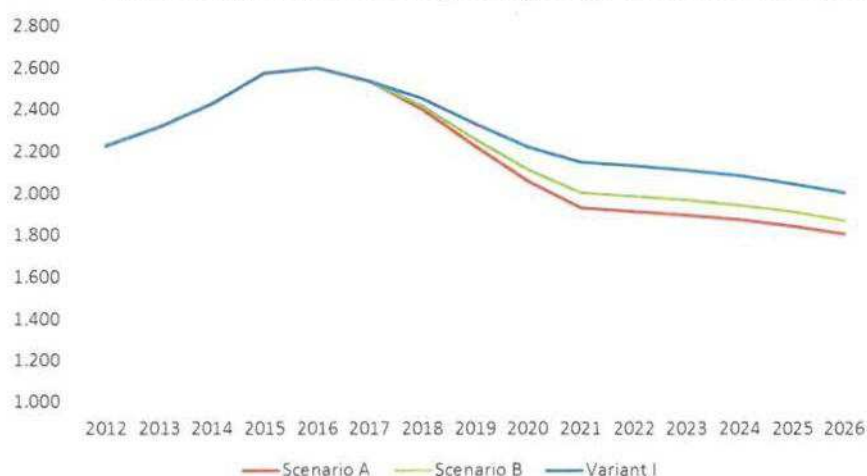
Ontwikkeling locatie Steinhagenseweg ten gevolge van komst VNC op basis huidig marktaandeel.

- Scenario A: belangstelling vmbo-bl/kl uit Vleuten/De Meern valt weg (-6,45% marktaandeel).
- Scenario B: belangstelling vmbo uit Vleuten/De Meern halveert (-4,3% marktaandeel).
- Variant I: ontwikkeling op basis laatste aanmelding = huidig marktaandeel

tabel 6

Ontwikkeling Minkema College ten gevolge van komst VNC op basis huidig marktaandeel

tabel 7

Gebouwen

Het gebouw van de havo/vwo-locatie is nieuw, heeft goede faciliteiten en een hoog afwerkingsniveau. Dat heeft zeker bijgedragen aan de groei van de laatste jaren. Door deze groei zit het gebouw echter aan zijn maximale capaciteit. Inmiddels moet het Minkema College de kosten van € 325.000 dragen voor een noodgebouw met vier lokalen, geld dat niet voor onderwijs kan worden ingezet. De vaklokalen in het vmbo-gebouw staan voor een deel leeg (de lokalen Electro- en Bouwtechniek staan nu twee jaar leeg) en het gebouw is toe aan onderhoud. De landelijk ingevoerde nieuwe programma's voor het vmbo vragen een ingrijpende verbouwing en grote investeringen, terwijl de aanmeldingen voor de opleidingen drastisch zijn gedaald en nog verder zullen dalen, de vaklokalen grote oppervlaktes vragen en een bezettingspercentage hebben van minder dan de helft, techniek niet meer dan 32,5%. Om vorm te kunnen geven aan vernieuwing van ons aanbod, zowel voor vmbo als havo/vwo, en om het gebouw geschikter te maken voor AVO-onderwijs (leerlingen van het havo/vwo, waarvoor aan de Minkemalaan onvoldoende ruimte is, moeten een plek krijgen in het gebouw aan de Steinhagenseweg, waar juist sprake is van ruimteoverschot) is een renovatie van het vmbo-gebouw noodzakelijk.

Vraag & aanbod

Vooraf bij het vmbo zien wij veranderingen in de onderwijsbehoefte van leerlingen. Dit leidt tot een onevenwichtige verdeling van leerlingen over de verschillende uitstroomprofielen. Voor het profiel 'Bouw' hebben bijvoorbeeld vier leerlingen gekozen. Gezien het feit dat ouders en leerlingen bij aanvang van de schoolloopbaan is toegezegd dat deze opleiding kon worden gekozen, wordt deze uitgevoerd. De leerlingen volgen de praktijklessen echter bij een collega-school, waarbij het Minkema College voor vervoer zorgt. Dat zo iets niet structureel kan, mag duidelijk zijn. Hetzelfde geldt voor PIE (produceren, installeren en energie). Wij zijn zodoende genoodzaakt om ons onderwijs anders in te richten.

Het profiel 'Economie en Ondernemen' (E&O) wil het Minkema College blijven aanbieden. De overige vmbo-profielen waaronder de technische profielen zullen in de vorm van keuzevakken aangeboden blijven. Dit in samenwerking met het bedrijfsleven en het middelbaar beroepsonderwijs. Naast het profiel E&O zijn wij voornemens om het technische profiel 'Media, Vormgeving & ICT' aan te vragen. Hoewel er overlap is met een dergelijke opleiding in Utrecht-centrum, zien wij hier mogelijkheden, mede ook door een koppeling met keuzevakken bij E&O. Al met al wordt bereikt dat er twee eigentijdse profielen binnen het basis- en kaderberoepsgerichte onderwijs op het Minkema College worden aangeboden die kunnen rekenen op de belangstelling van voldoende leerlingen.

Op vmbo-theoretisch niveau horen wij de roep van het bedrijfsleven en het MBO om meer technisch georiënteerde leerlingen op niveau 4 te laten uitstromen. In dit profiel wordt nog nergens in de regio voorzien. Ook daar zien wij kansen. Er wordt een vmbo-theoretisch met een technisch uitstroomprofiel ontwikkeld en wij zijn voornemens om samen met het bedrijfsleven hiertoe een technologisch georiënteerd vaklokaal in te richten. Voor leerlingen op dit niveau zal dit een prikkelende en uitdagende opleiding met een degelijke basis kunnen zijn, als voorbereiding op een opleiding in het technisch (niveau 4) middenkader.

Onderdeel van de herpositionering is ook een bijstelling van de lessentabel in die zin dat er meer mogelijkheden komen voor maatwerk. Daarvoor zullen keuzevakken worden aangeboden,

waaronder technisch georiënteerde vakken. Loopbaanoriëntatie en -begeleiding wordt een belangrijk onderdeel van de opleiding.

De keuzes van het Minkema College

De beschreven trends en landelijke en regionale ontwikkelingen hebben de basis gevormd voor de herpositionering van het onderwijs op het Minkema College. Er is gekozen voor een herkenbaar en aantrekkelijk aanbod, dat recht doet aan de onderwijsbehoefte en een eigen plaats inneemt in het geheel aan opleidingen en uitstroomprofielen dat in het verzorgingsgebied wordt aangeboden. Uitgangspunt daarbij is een gezonde organisatie met kwalitatief goed, aantrekkelijk en onderscheidend onderwijs.

Op hoofdlijnen komen onze beleidskeuzes hierop neer:

Het Minkema College kiest ervoor om een school met een breed aanbod te zijn. Leerlingen kunnen op het Minkema College hun diploma op alle denkbare niveaus halen: vmbo-b, vmbo-k, vmbo-t (mavo), havo, atheneum en gymnasium.

- Het Minkema College kiest voor ambitie op alle niveaus: een school die je uitdaagt om het maximale uit jezelf te halen. Het onderwijs wordt ingericht om opstroom naar een hoger niveau mogelijk te maken.
- Het onderwijsconcept binnen de beide locaties wordt op elkaar afgestemd. Binnen de lessentabel wordt voor alle leerlingen ruimte ingebouwd om zichzelf te profileren. Die vrije ruimte wordt de komende maanden verder ontwikkeld.
- De focus van het onderwijs ligt op een goede aansluiting op het vervolgonderwijs.
- Voor het vmbo-basis en vmbo-kader is gekozen voor concentratie op twee uitstroomprofielen: 'Economie & Ondernemen' en 'Media, Vormgeving & ICT'. Het eerste profiel wordt verder ontwikkeld en uitgebreid, voor het tweede zijn wij voornemens een licentie aan te vragen.
- De andere uitstroomprofielen voor vmbo-basis en vmbo-kader zijn wij voornemens als keuzedelen in het kader van maatwerk in samenwerking met het bedrijfsleven en het middelbaar beroepsonderwijs aan te bieden. Dit heeft geen gevolgen met de huidige leerlingen binnen dit profiel. Zij kunnen hun opleiding gewoon afmaken.
- Vmbo-theoretische leerweg wordt uitgebreid met een technisch profiel om zo beter in te spelen op de vraag van het mbo en bedrijfsleven naar leerlingen op niveau 4. Hiervoor zullen faciliteiten worden ingericht waarvan ook leerlingen van andere afdelingen gebruik kunnen maken.

De renovatie van het gebouw aan de Steinhagenseweg verdraagt geen uitstel meer. Het gebouw wordt zo ingericht dat het geschikt is voor het invullen van de vrije profileringsruimte van de leerlingen. Alle afdelingen van het Minkema College moeten hiervan gebruik kunnen maken.

Toekomstbestendig

Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht zijn ervan overtuigd dat de beschreven herpositionering de juiste weg is voor een sterk en (financieel) gezond Minkema College. Binnen ons brede aanbod aan opleidingen, van vmbo basis/kader tot en met atheneum/gymnasium bieden wij innovatief onderwijs dat kansen geeft aan leerlingen op alle niveaus. Door de twee gekozen vmbo-profielen en een breed aanbod van keuzevakken/maatwerk blijft het Minkema College breed openbaar voortgezet onderwijs aanbieden. Met de inrichting van de vrije profileringsruimte kunnen

wij vorm en inhoud geven aan eigentijds en innovatief onderwijs inclusief oriëntatie op technische vervolgopleidingen.

Het proces van herpositionering dient intern zorgvuldig te worden doorlopen. Onze medewerkers, de medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht zijn de afgelopen vele maanden dan ook regelmatig geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen en mogelijke keuzes. In dit proces heb ik de Wethouder van Onderwijs in twee gespreken uitgebreid op de hoogte gebracht en gemotiveerd waarom de positioneringdiscussie intern moet worden gevoerd en op grond van welke overwegingen en onderzoeken het voorgenomen besluit tot stand is gekomen. Ook heb ik artikel 8, lid 4 zoals die in onze statuten staat vermeld en waaraan in de Raad is gerefereerd met de wethouder besproken. Het Minkema College is van mening dat het artikel niet van toepassing is aangezien de vmbo basis- en kadergerichte leerwegen niet worden opgeheven. Wij passen het aanbod van profielen aan en maken het mogelijk door invoering van nieuwe keuzevakken dat een technische vervolgopleiding binnen de niveaus van het mbo kan worden gevolgd.

Vooruitlopend op de bekendmaking van onze plannen ben ik er op verschillende plaatsen over aangesproken. Vooral het technische bedrijfsleven liet weten zich zorgen te maken over een verschraving van het technische onderwijs in Woerden. Zwaar onderbezette en dure opleidingen laten voortbestaan in een situatie waarbij het einde van de krimp nog lang niet in zicht is, is ons inziens echter niet het juiste antwoord. Het voortbestaan van het gehele opleidingsaanbod van het Minkema College zal bij het laten bestaan van de huidige situatie juist onder druk komen te staan. Het is de opdracht van het Minkema College als maatschappelijk betrokken instelling en verantwoordelijk werkgever om te zorgen voor een toekomstbestendige organisatie met toekomstbestendig onderwijs. Met deze herpositionering geven wij hier invulling aan, waarbij als college voor openbaar voortgezet onderwijs een zo breed mogelijk aanbod gehandhaafd blijft, van vmbo basis/kader tot en met gymnasium.

In de gesprekken met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven is ook het idee naar een onderzoek naar een technisch opleidingsinstituut voor en door het bedrijfsleven naar voren gekomen. Wij hebben gezegd bereid te zijn om vanuit onze expertise en binnen onze verantwoordelijkheid mee te denken en mee te werken aan de oplossing van de opleidingsvraagstukken waar het bedrijfsleven mee te maken heeft.

De komende tijd staat in het teken van de werving van de leerlingen voor de nieuwe schooljaar. U kunt erop vertrouwen dat wij alle partijen goed zullen informeren over de weg die het Minkema College voornemens is in te slaan.

Ik hoop u hiermee voor dit moment geïnformeerd te hebben. Wij hebben afgesproken dat wij op dinsdag 22 november een presentatie geven aan de leden van de commissie Welzijn van de gemeenteraad waarin wij de positie van het Minkema College verder zullen toelichten.

Met hoogachting
en vriendelijke groet,

Henk Heethuis, directeur-bestuurder